

IV. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЦЕНТРУ

У 2021 році Центр здійснював наукову діяльність спрямовану на підвищення ефективності наукових досліджень в галузі судової експертизи з питань інтелектуальної власності, на захист права інтелектуальної власності та розробку нових методик проведення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності відповідно до Тематичного плану наукових робіт науково-дослідних інститутів судових експертиз Міністерства юстиції України на 2021 рік та Плану наукових робіт Центру на 2021 рік.

У зазначений період працівники Центру виконували **6 тем НДР** за Тематичним планом науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2021 рік. Відомості про них наведено у *Табл. 13*.

Таблиця 13

Науково-дослідні роботи Центру

№ з/п	Шифр роботи, найменування НДР	Назва секції	Установа – виконавець, керівник НДР	Номер, дата державної реєстрації
1.	VII.1.1-2020/2 Розробка методики дослідження торговельних марок (знаків для товарів і послуг)	Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності	НДЦСЕзПІВ (Федоренко В.Л.)	0120U102507 16-05-2020
2.	VII.1.2-2020/2 Розробка методики розрахунку трудомісткості розробки програмних продуктів основі СОСОМО II (при одночасному застосуванні моделі раннього проектування на пост-архітектурної моделі)	Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності	НДЦСЕзПІВ (Собін О.К.)	0120U102461 08-05-2020
3.	VII.1.3-2020/2 Розробка методики визначення матеріальної шкоди, яка завдана правовласнику внаслідок неправомірного використання об'єктів інтелектуальної власності	Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності	КНДІСЕ, НДЦСЕзПІВ (Тимощик Л.П.)	0120U000347
4	VII.1.1-2021/2 Розробка методики експертного дослідження промислових зразків	Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності	НДЦСЕзПІВ (Ковальова Н.М.)	0122U000140 10-01-2022
5	VII.1.2-2021/2 Розробка методики проведення судової експертизи, пов'язаної з винаходами та корисними моделями (удосконаленої)	Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності	НДЦСЕзПІВ (Чабанець Т.М.) Кропивницьке відділення КНДІСЕ	0122U000049 05-01-2022

6	I.1.4-2021/1	Розробка тестових завдань для електронної системи проведення втоматизованого тестування осіб, які виявили намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта	Секція теоретичних, загальнометодичних, процесуальних та організаційних питань судової експертизи	ННЦ ІСЕ (Дереча Л.М.) КНДІСЕ, ОНДІСЕ, ЛНДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, ДНДІСЕ НДЦСЕЗПІВ (Адлер О.Г., Томачинський С.М.)	0121U100224
---	--------------	---	---	---	-------------

Анотовані звіти НДР, що виконувалися згідно Тематичного плану наукових робіт науково-дослідних інститутів судових експертиз Міністерства юстиції України на 2021 рік, обговорювалися на весняних і осінніх засіданнях секцій судових експертиз об'єктів інтелектуальної власності та секції з теоретичних, загально-методичних, процесуальних та організаційних питань судової експертизи НКМР.

Коротка характеристика науково-дослідних робіт (НДР), які виконувалися Центром за Тематичним планом науково-дослідних робіт науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України на 2021 рік упродовж 2021 року:

– ***VII.1.1-2020/2 Розробка методики дослідження торговельних марок (знаків для товарів і послуг)(2020-2021рр.).***

Керівник НДР – Федоренко В.Л. (наук. кол.: Ковальова Н. М., Чабанець Т. М., Фоя О. А., Голікова О.В.).

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено заключний звіт НДР.

– ***VII.1.2-2020/2 Розробка методики розрахунку трудомісткості розробки програмних продуктів основі СОСОМО II (при одночасному застосуванні моделі раннього проектування на пост-архітектурної моделі) (2020-2021 р.)***

Керівник НДР - Собін О.К. (наук. кол.: Кривоножко Г.Є., Заїкіна Т.В., Зазимко С.А.).

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено заключний звіт НДР.

– ***VII.1.3-2020/2 Розробка методики визначення матеріальної шкоди, яка завдана правовласнику внаслідок неправомірного використання об'єктів інтелектуальної власності (2020-2021 рр.).***

Керівник НДР – Н.Б. Клімова.

Відповідальний виконавець НДР від Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності –Тимошик Л.П.

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено частину заключного звіту НДР, в частині роботи, проведеної Центром, яка була передана керівникові НДР.

– **VII.1.1-2021/2** *Розробка методики експертного дослідження промислових зразків (2021-2022 рр.).*

Керівник НДР – *Ковальова Н. М.*

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено анотований звіт.

– **VII.1.2-2021/2** *Розробка методики проведення судової експертизи, пов'язаної з винаходами та корисними моделями (удосконаленої) (2021-2022 рр.).*

Керівник НДР – *Чабанець Т. М. (Давидченко В.В.).*

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено анотований звіт.

– **I.1.4-2021/1** *Розробка тестових завдань для електронної системи проведення втоматизованого тестування осіб, які виявили намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта (2021 р.).*

Керівник НДР – *Дереча Л.М.*

Відповідальні виконавці НДР від Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності – *Алдер О.Г., Томачинський С.М.*

Робота протягом 2021 року проводилася згідно з ТЗ та КП.

Підготовлено анотований звіт.

Участь Центру в роботі / організація роботи секцій НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України

1. Секція судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України

08 квітня 2021 р. на базі Центру, в режимі інтернет-конференції, проведено весняне засідання секції судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України під головуванням директора Центру В.Л. Федоренка.

На засіданні секції, участь в якому взяли всі її члени, були розглянуті наступні важливі питання науково-методичного забезпечення судової експертизи з питань інтелектуальної власності.

Обговорено та затверджено звіт по науково-дослідній роботі (НДР), завершеній по Тематичному плану НДР Мін'юсту в 2020 році, а саме:

«Методичні рекомендації «Особливості проведення експертних досліджень, пов'язаних з етикетками».

На засіданні Секції були розглянуті, обговорені та затверджені анотовані звіти щодо НДР, які проводяться НДУСЕ за тематичним планом НДР Мін'юсту в 2021 році, а саме:

- «Методика дослідження торговельних марок (знаків для товарів і послуг)» (Центр, КНДІСЕ, ХНДІСЕ);
- «Методика розрахунку трудомісткості розробки програмних продуктів основі СОСОМО II (при одночасному застосуванні моделі раннього проектування на пост-архітектурної моделі)» (Центр);
- «Методика визначення матеріальної шкоди, яка завдана правовласнику внаслідок неправомірного використання об'єктів інтелектуальної власності» (КНДІСЕ, Центр);
- «Методичні рекомендації з дослідження об'єктів авторського права, створених у цифровій формі» (ННЦ ІСЕ);
- «Методика експертного дослідження промислових зразків» (Центр);
- «Методика проведення судової експертизи, пов'язаної з винаходами та корисними моделями (удосконалена)» (Центр, Кропивницьке відділення КНДІСЕ).

Учасники засідання весняної Секції розглянули пояснювальні записки до тем НДР, що плануються для включення у тематичний план НДР НДУСЕ Міністерства юстиції України на 2022 рік. Були розглянуті та обговорені пояснювальні записки, підготовані та затверджені вченою радою Центру (протокол від 07.04.2021 № 27) до наступних НДР:

- «Методика визначення ліцензійних платежів та авторської винагороди»,
- «Методичні рекомендації щодо досліджень, пов'язаних з компіляціями даних (базами даних) та системами управління (керування) базами даних».

31 травня 2021 р. на базі Центру, в режимі інтернет-конференції, проведено позачергове засідання секції судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України під головуванням директора Центру В.Л. Федоренка.

На засіданні секції, участь в якому взяли всі її члени, були розглянуті наступні важливі питання науково-методичного забезпечення судової експертизи з питань інтелектуальної власності а саме:

1. Щодо уточнення Переліку відповідних галузей знань і спеціальностей вищої освіти видам судових експертиз і експертним спеціальностям, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям НДУСЕ Мін'юсту та фахівцям, які не є представниками цих установ за видом судової експертизи «Експертиза об'єктів інтелектуальної власності», а також щодо суб'єктів і механізмів визначення відповідності вищої освіти кандидата на проходження підготовки та атестацію судового експерта.

2. Щодо питань Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджених Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 №53/5, розміщених у

розділі V. «Експертиза об'єктів інтелектуальної власності», в частині виявлення питань, які виходять за межі спеціальних знань експерта, питань права і надання оцінки законності проведення відповідних процедур, та які слід виключити з Методичних рекомендацій чи переформулювати.

29 жовтня 2021 р. на базі Центру успішно проведене чергове осіннє засідання секції судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності НКМР під головуванням директора Центру проф. В. Федоренка, за участі членів секції та запрошених.

На засіданні Секції були розглянуті та обговорені наступні питання:

1. Про розгляд технічних завдань до тем науково-дослідних робіт (НДР), що плануються для включення у тематичний план НДР НДУСЕ Мінюсту на 2022 рік. Під час розгляду цього питання були представлені на обговорення пояснювальні записки щодо трьох наступних тем НДР:

– *«Методика визначення ліцензійних платежів та авторської винагороди» (НДЦСЕ з питань інтелектуальної власності, кер. Тимощик Л.);*

– *«Методичні рекомендації з дослідження творів образотворчого мистецтва як об'єктів авторського права» (ННЦ «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», Львівський НДІСЕ, кер. Копитько А.);*

– *«Методика проведення експертних досліджень, пов'язаних з компіляціями даних (базами даних) та системами управління (керування) базами даних» (НДЦСЕ з питань інтелектуальної власності, кер. Собін О.).*

2. Про стан виконання наукової та методичної роботи НДІСЕ з судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності.

3. Про результати рецензування висновків судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності. Було розглянуто питання про допустимість проведення повторної судової експертизи на експертне дослідження, проведення на замовлення учасника справи.

4. Про результати апробації та впровадження НДР, відповідно до планів апробації та впровадження Мін'юсту на 2022 рік.

5. Про розробку та обговорення Плану роботи секції на 2022 рік.

6. Різне. Зокрема, розглянуто питання про результати доопрацювання тестів і тестових завдань для осіб, які мають намір отримати (підтвердити) кваліфікацію судових експертів за спеціальностями 13.1.1-13.9.

У зв'язку з карантинними обмеженнями засідання Секції було проведено в режимі інтернет-стрімінгу, з використанням програмного продукту «Скайп».

2. Секція з теоретичних, загально-методичних, процесуальних та організаційних питань судової експертизи НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України

03 червня 2021 року Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (далі – Центр) прийняв активну участь у роботі весняного засідання секції з теоретичних, загально-методичних, процесуальних та організаційних питань судової експертизи НКМР при Міністерстві юстиції України (далі – Секція). У заході, що

проводився в режимі інтернет-стрімінгу, від Центру взяли участь члени Секції – директор Центру В.Л. Федоренко та в.о. заступника директора Центру О.Г. Адлер.

Директор Центру В.Л. Федоренко довів до Секції та роз'яснив резолюцію позачергового засідання секції судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності НКМР при Міністерстві юстиції України щодо уточнення Переліку відповідних галузей знань і спеціальностей вищої освіти видам судових експертиз і експертним спеціальностям, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям НДУСЕ МЮ України та фахівців, які не працюють у цих установах, за видом експертизи «Експертиза об'єктів інтелектуальної власності» (позиція була попередньо доведена до членів Секції в листі Центру за підписом Федоренка В.Л.).

Зокрема, В.Л. Федоренком було доведено до присутніх членів секції п. 1.3 рішення секції судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності НКМР при Міністерстві юстиції України від 31.05.2021, яка враховує й позицію Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України і ВГО «Союзу юристів України», про необхідність унормувати у нормативно-правових актах з питань організації та проведення судової експертизи положення про те, що в осіб, які виявили намір отримати кваліфікацію судового експерта в межах експертних спеціальностей 13.1.2, 13.3 і 13.9 має бути щонайменше дві закінчені вищі освіти: а) базова, яка забезпечує достатній рівень знань для відповідної спеціалізації (технології, мистецтвознавство, літературознавство, філологія, архітектура, психологія, дизайн тощо), та б) освіти, яка передбачає поглиблене вивчення права інтелектуальної власності, як системи самостійних знань, чи відповідного розділу Цивільного права (здобута до 2017 року спеціальність «Інтелектуальна власність»; на сьогодні – спеціальність 081 – «Право»). Для спеціальностей 13.1.1, 13.2, 13.4, 13.5.1, 13.8 спеціальність 081 – «Право» може виступати базовою і єдиною вищою освітою.

18 листопада 2021 р. директор Центру Федоренко В.Л., в.о. заступника директора Центру Адлер О.Г. і учений секретар Центру Тимошик Л.П. взяли участь у осінньому засіданні секції з теоретичних, загально-методичних, процесуальних та організаційних питань судової експертизи НКМР при Міністерстві юстиції України (*далі – Секція*) під головуванням керівника Секції Голікової Т.Д. (КНДІСЕ), за участі членів Секції та запрошених.

На засіданні Секції були розглянуті та обговорені важливі питання щодо:

- розгляду пояснювальних записок, технічних завдань та календарних планів до розробок, виконання яких планується з 2022 року;
- результатів апробації та впровадження наукових розробок відповідно до планів на 2021 рік, зокрема, в частині розробки тестових завдань для електронної системи проведення автоматизованого тестування осіб, які виявили намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта;
- затвердження плану роботи секції на 2022 рік і ін.

3. Секція судово-економічної експертизи НКМР

з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України

18 березня 2021 р. учений секретар Центру Тимощик Л.П. (*секретар секції*), у режимі інтернет-конференції взяла участь у організації позачергового засідання секції судово-економічної експертизи НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, проведеної на базі Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз.

На засіданні були обговорені зауваження до тестових завдань за експертними спеціальностями 11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності», 11.2 «Дослідження документів про економічну діяльність підприємств та організацій», 11.3 «Дослідження документів фінансово – кредитних операцій», визначені строки та відповідальні НДУСЕ за доопрацювання тестових завдань.

22 квітня 2021 р. учений секретар Центру Тимощик Л.П. (*секретар секції*), у режимі інтернет-конференції взяла участь у організації весняного засідання секції судово-економічної експертизи НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, проведеної на базі Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз.

На засіданні було обговорено стан виконання НДР, які виконуються відповідно до тематичного плану НДР НДУСЕ Міністерства юстиції України на 2021 рік, тематику НДР, що плануються до включення на 2022 рік, розгляд спірних питань експертної практики та обговорення актуальних проблем судово-економічної експертизи.

06 жовтня 2021 р. учений секретар Центру Тимощик Л.П. (*секретар секції*), у режимі інтернет - конференції взяла участь у організації осіннього засідання секції судово-економічної експертизи НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, проведеної на базі Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз.

На засіданні були розглянуті пояснювальні записки, технічні завдання та календарні плани на НДР, що плануються для включення до Тематичного плану на 2022 рік, обговорено стан виконання наукової та методичної роботи НДІСЕ з судово-економічних досліджень, результати рецензування висновків судово-економічних експертиз, розглянуті результати апробації та впровадження НДР, відповідно до планів апробації та впровадження Мін'юсту на 2021 рік, а також обговорено план роботи секції на 2022 рік.

У питанні «Різне» відбулось обговорення тестів з урахуванням зауважень тестолога, переглянуто Реєстр методик проведення судових експертиз, щодо актуальності методик (відповідно до листа Мін'юсту №83428/6.2/27-21 від 22.09.2021), обговорені питання щодо вирішення судово-економічною експертизою питань, пов'язаних із визначенням документальної обґрунтованості розрахунків частки майна у разі виходу учасника зі складу засновників підприємства, розглянуто кандидатури для включення до складу секції судово-економічної експертизи, а також розглянуті і обговорені програми підготовки судових експертів.

4. Секція судових комп'ютерно-технічної та телекомунікаційної експертизи НКМР з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України

18 березня 2021 р. завідувач лабораторії Центру Собін О.К., у режимі інтернет-конференції взяв участь у роботі весняного засідання секції судової комп'ютерно-технічної та телекомунікаційної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, проведеної на базі Київського науково-дослідного інституту судової експертизи. На засіданні секції розглядалися питання теорії та практики судової комп'ютерно-технічної та телекомунікаційної експертизи, хід виконання науково-дослідних робіт, плани подальшої діяльності секції тощо.

28 жовтня 2021 року завідувач лабораторії Центру Собін О.К., у режимі інтернет-конференції взяв участь у роботі осіннього засідання секції судової комп'ютерно-технічної та телекомунікаційної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, проведеної на базі Київського науково-дослідного інституту судової експертизи.

На засіданні були розглянуті пояснювальні записки, технічні завдання та календарні плани на НДР, що плануються для включення до Тематичного плану на 2022 рік, обговорено стан виконання наукової та методичної роботи НДІСЕ з судово-економічних досліджень, результати рецензування висновків судово-економічних експертиз, розглянуті результати апробації та впровадження НДР, відповідно до планів апробації та впровадження Мін'юсту на 2021 рік, а також обговорено план роботи секції на 2022 рік.

Участь співробітників Центру у діяльності Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» ТК 192 «Судова експертиза» та Підкомітету № 6 «Експертиза ІТ-технологій» ТК 192 «Судова експертиза».

У 2021 року Центром проводилася робота у рамках Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» ТК 192 «Судова експертиза» (далі – Підкомітет № 5) та Підкомітету № 6 «Експертиза ІТ-технологій» ТК 192 «Судова експертиза» (далі – Підкомітет № 6) в частині формування (ПК № 6) та затвердження (ПК № 5) відповідних національних стандартів.

У складі підкомітетів з числа працівників Центру беруть участь Федоренко В.Л., Адлер О.Г., Тимошик Л.П., Бутнік-Сіверський О.Б., Собін О.К. Голікова О.В., Ковальова Н.М., Кривоножко Г.Є., Чабанець Т.М.

Робота Підкомітету № 5 «Експертиза об'єктів права інтелектуальної власності» Технічного комітету 192 «Судова експертиза» (ТК 192) у 2021 році:

- відповідно до зауважень ТК-192 виправлено порядок слів в термінах абеткових покажчиків українських і російських термінів згідно з вимогами

ДСТУ 3966:2009. Терміни-словосполучення абеткових показників українських і російських термінів подані у вигляді «іменник + прикметник»;

- усі зауваги та пропозиції ТК-192 (26 пунктів) опрацьовано і дана обґрунтована відповідь на кожен з них з посиланнями на Закони України та підзаконні акти;
- підготовлено лист з виправленнями та надіслано відповідальному секретарю ТК192 «Судова експертиза» Полтавському А.О.;
- листування електронною поштою з відповідальним секретарем ТК 192 Романом Мисаком (3 листи);
- перероблена остаточна редакція проєкту ДСТУ «Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності. Терміни та визначення» передана на погодження до ТК 19 (м. Львів).

Робота Підкомітету № 6 «Експертиза ІТ-технологій» Технічного комітету 192 «Судова експертиза» (ТК 192) у 2021 року:

- Підкомітетом № 6 «Експертиза ІТ-технологій» Технічного комітету 192 «Судова експертиза» (ТК 192) у 2021 року проводилась робота щодо опрацювання можливості перекладу з іноземної мови міжнародних стандартів в сфері ІТ-технологій державною мовою (автентичний переклад), для подальшої гармонізації в Україні та вивчається питання можливості їх використання під час проведення експертизи.
- виконувалися роботи по розробці Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови щодо аналізу та інтерпретації цифрового доказу (розроблення національного НД на заміну ДСТУ ISO/IEC 27042:2016 (ISO/IEC 27042:2015, IDT).

Організація та проведення Центром науково-комунікативних заходів

1. «Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайнівські читання»): V-та щорічна Міжнародної науково-практична конференція (23 грудня 2021 р., м. Київ) (учасники: Федоренко В., Тимощик Л., Ковальова Н., Голікова О., Собін О. і ін.);
2. «Новели правової охорони торговельних марок в Україні: судово-експертні аспекти»: Методологічний семінар, спільно з Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України, Комітетом з інтелектуальної власності Національної асоціації адвокатів України, Національним бюро судових експертиз Національної академії наук Республіки Вірменія, НДУСЕ Міністерства юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Службою безпеки України (08 квітня 2021 р., м. Київ) (Федоренко В., Тимощик Л., Ковальова Н., Чабанець Т.М., Фоя О.А., Голнець О.В.).
3. «Захист прав інтелектуальної власності: юридична доктрина, особливості проведення судових експертиз та практика Верховного Суду» онлайн-практикум спільно з фаховим часописом «Право України», Юридичним порталом «RD», Укрпатентом, Офісом незалежних експертиз (28 травня 2021 р.,

м. Київ) (доповідачі: Федоренко В.Л., Тимощик Л.П., Ковальова Н.М., Голікова О.В.).

4. «Науково-методичне забезпечення судово-експертної діяльності в Україні та Республіці Вірменія»: Засідання міжнародного Українсько-Вірменського науково-методичного кабінету судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності спільно із Бюро експертиз Національної академії наук Республіки Вірменія (05 жовтня 2021 р., м. Київ, Федоренко В.Л., Тимощик Л.П.).

Участь Центру в наукових конференціях, семінарах, круглих столах та інших науково-комунікативних заходах

1. «Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: реалії та перспективи»: міжнародна науково-практична конференція (19 лютого 2021 р., м. Львів, Львівський НДІСЕ) (представники Центру: Федоренко В.Л., Адлер О.Г., Ковальова Н.М., Голікова О.В.);

2. «Інтелектуальна власність: розвиток законодавства та еволюція господарського судочинства»: круглий стіл за міжнародної участі (31 березня 2021 р., м. Київ, Верховний Суд) (представники Центру: Федоренко В.Л., Адлер О.Г.).

3. «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики»: Міжнародна науково-практична конференція-полілоз (15-16 квітня 2021 р., м. Харків, Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса») (представники Центру: Федоренко В.Л., Адлер О.Г., Тимощик Л.П., Собін О.К., Голікова О.В.);

4. «Захист прав людини під час пандемічних викликів»: міжнародна правозахисна наукова конференція (26-27 квітня 2021 року, м. Варшава, м. Кельце, Сейм Республіки Польща) (представник Центру: Федоренко В.Л.);

5. «Електронні документи як об'єкти дослідження в економічній експертизі: сьогодення і перспективи»: міжнародний круглий стіл (14 травня 2021 року, м. Дніпро, Дніпропетровський науково-дослідний інститут судочинства Міністерства юстиції України) (представники Центру: Федоренко В.Л., Адлер О.Г., Тимощик Л.П., Голікова О.В., Дідоборщ В.А., Германюк І.В., Віхляєв О.К.);

6. «Нові напрямки і виклики в правничій науковій комунікації» («*Nowe kierunki i wyzwania w prawniczej komunikacji naukowej*»): Міжнародна конференція ректорів, деканів і редакторів фахових юридичних журналів (24 травня 2021 року, м. Варшава, Республіка Польща, Редакція щоквартального журналу «Критика права» («*Scopus*») і Правничий міждисциплінарний науковий центр Академії Леона Козьмінського) (представник Центру-доповідач: Федоренко В.Л.);

7. «Роль і перспективи розвитку товарознавчих та економічних експертиз у державному і приватному секторах»: I-а міжнародна науково-практична конференція (28 травня 2021 року, м. Одеса, Одеський НДІСЕ) (представники Центру: Федоренко В.Л., Тимощик Л.П., Дідоборщ В.А., Архіпов В.В., Зазимко С.А.);

8. 1-й Всеукраїнський форум судових експертів (10-11 червня 2021 року м. Львів, Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України) (представники Центру (модератори і доповідачі): Федоренко В.Л., Собін О.К.);

9. «Конституційна юстиція: виклики сьогодення та шляхи вирішення»: національний форум (17 червня 2021 року, м. Київ, Світовий конгрес українських юристів, Національна академія правових наук України, асоціація суддів Конституційного Суду України) (представник Центру - доповідач: Федоренко В.Л.);

10. «Новий шлях до права»: презентація монографії (09 липня 2021 року, м. Київ, Інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка) (представник Центру, співавтор монографії: Федоренко В.Л.);

11. «Expert'2021»: всеукраїнський конгрес судових експертів (30 липня 2021 року, м. Київ, Всеукраїнська громадська організація «Союз експертів України») (представники Центру: Федоренко В.Л., Адлер О.Г.);

12. «Актуальні питання та перспективи розвитку судової експертизи і криміналістики»: Міжнародна науково-практична конференція (03 вересня 2021 року, м. Одеса, Одеський НДІСЕ) (представники Центру: Федоренко В.Л. (доповідач), Собін О.К.);

13. «Наукова атрибуція творів, експертиза та оцінка культурних цінностей»: науково-практична конференція (28 жовтня 2021 року, м. Київ, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва Міністерства культури та інформаційної політики України, в режимі інтернет-стрімінгу) (представник Центру - доповідач: Федоренко В.Л.);

14. «Розвиток безпосередньої демократії»: Міжнародна онлайн-конференція (05 листопада 2021 року, Німецька служба академічних обмінів (DAAD), у рамках Програми «Діалог Схід-Захід 21» (представник Центру-доповідач: Федоренко В.Л.);

15. «Актуальні питання судової експертизи у сфері інтелектуальної власності»: Круглий стіл (17 листопада 2021 року, ДНДЕКЦ Міністерства внутрішніх справ України (представники Центру: Федоренко В.Л. (доповідач), Тимощик Л.П., Ковальова Н.М., Голікова О.В.);

16. «Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу»: III Міжнародна науково-практична конференція (15 грудня 2021 року, м. Київ, Київський науково-дослідний інститут судових експертиз) (представники Центру: Федоренко В.Л. (доповідач), Адлер О.Г., Тимощик Л.П., Ковальова Н.М., Голікова О.В., Дідоборщ В.А., Германюк І.В., Віхляєв О.К.).

Наукові публікації працівників Центру в I півріччі 2021 року

Монографії:

1. Класифікація судових експертиз : монограф. / Свиридова Л.В., Сімакова-Єфремян Е.Б., Федоренко В.Л.; за заг. ред. Е.Б. Сімакової-Єфремян ; Мін. юстиц. України ; Нац. наук. центр «ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса». Харків: ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса», 2021. 568 с.

2. *Бутнік-Сіверський О.Б* Методологія оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності та практичні аспекти її застосування: монографія. Київ: ТОВ НВО «Інтерсервіс», 2020. 344 с. (вийшла друком у 2021 році).

2. *Скрипнюк О.В.* Захист прав дітей в умовах війни за міжнародним правом та національним законодавством України: монографія. За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. Київ: «Юридична думка», 2021.

3. *Федоренко В.Л.* Конституція України як основа демократичного устрою // *Новий шлях до права: колективна монографія*. Кер. автор. колективу А.О. Селіванов. Київ: Логос, 2021. С. 95-106.

5. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації: монограф. У 3 т. За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка та акад. НАПрН України О.В. Скрипнюка. Т. 3: Громадянське суспільство і держава: правові проблеми взаємодії в умовах модернізації та євроінтеграції України. Львів: Вид-во «Друкарня «Папуга»», 2021. 548 с.

6. *Fedorenko V.* Constitution of Ukraine as the basis of a democratic organization // *A new way to law. Collective monograph*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. pp. 85-94.

Наукові публікації в виданнях, внесених до наукометричної бази Scopus:

1. *Globa L., Novogradskaya R., Zadoienko B., Stryzhak O.Y.* Ontological Model for Scientific Institutions Information Representation. *2020 IEEE International Conference on Problems of Infocommunications Science and Technology, PIC S and T 2020 – Proceedings*. 2021. pp. 255–258, 9467984 (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200923626>).

2. *Globa L.S., Astrakhantsev A.A., Novogradskaya R.L., Skulysh M.A., Stryzhak O.E.* Improving resource allocation system for 5G networks. *International Conference on Information and Digital Technologies 2021, IDT 2021*, 2021, pp. 182–188, 9497634.

3. *Globa L., Novogradskaya R., Popova M.* An Approach to Designing the Educational Intelligent Analytical System. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. 212 LNNS. pp. 400–414.

4. *Globa L., Savchuk Z., Vasylenko O., Siemens E.* QOS of Data Networks Analyzing Based on the Fuzzy Knowledge Base. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. 212 LNNS. pp. 130–149.

5. *Globa L.S., Prokopets V.A.* The Approach to Network Planning Process Improvement. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. 212 LNNS. pp. 293–307.

6. *Globa L.S., Gvozdetska N.A., Novogradskaya R.L.* Ontological model for data processing organization in information and communication networks. *System Research and Information Technologies*. 2021. 2021(1). pp. 47–60.

7. *Globa L., Popova M., Novogradskaya R.* Multilevel ontologies for big data analysis and processing. *Proceedings of International Conference on Applied Innovation in IT*. 2021. 9(1). pp. 41–53.

8. *Globa L., Luntovskyy A., Shubyn B.* From big data to smart data: The most effective approaches for data analytics. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. 152. pp. 23–40.

9. *Globa L., Gulua N., Mirtskhulava L., Meshveliani N.* Complex approach in cryptanalysis of internet of things (iot) using blockchain technology and lattice-based cryptosystem. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. 152. pp. 55–65.

10. Conditionally infinite telecommunication resource for subscribers, pp. *Globa L., Skulysh M., Siemens E.* *Lecture Notes in Networks and Systems*, 2021, 152, стр. 206–216

11. *Globa L., Gvozdetska N.* Experimental analysis of PCPB-2: Comprehensive Energy-Efficient Approach to Distributed Workload Processing in Communication Networks 2021 *IEEE International Black Sea Conference on Communications and Networking, BlackSeaCom 2021*

12. *Globa L., Yu J., Guo J., Li X., Liu J.* Construction of a Social Security Monitoring and Early Warning Platform Driven by Big Data. *IMCEC 2021 - IEEE 4th Advanced Information Management, Communicates, Electronic and Automation Control Conference, 2021*, pp. 370–373

14. *Fedorenko V., Nesterovych V., Bernaziuk I.* The Ballot Paper: a Constitutional Instrument of Electoral Democracy or a Means of Manipulating the Electorate? *Krytyka Prawa, Niezależne studia nad prawem*. tom 13, nr 1/2021. S. 51-79. (<https://krytykaprawa.pl/resources/html/article/details?id=215791>).

15. *Fedorenko V., Nesterovych V., Fedorenko T.* Democracy as a Tool of Interaction Between State and Public While Counteracting Epidemics: from Antiquity to the COVID-19 Coronavirus Pandemic. *Krytyka Prawa, Niezależne studia nad prawem*. tom 16, nr 4/2021.

Наукові статті, проіндексовані в наукометричній базі Web of Science:

1. *Tymoshchuk L.* Fiscal impact of property valuation in the privatization process: the case of Ukraine. *International review. Special Issue No.1, Part I*. 2021. №.1-2, pp. 87-97.

2. *Fedorenko V., Filipenko N., Shumilo I., Nesterovych V., & Nischymna S.* (2021). Entrepreneurial activity of the IT sector in the conditions of the COVID-19 pandemic and in the post-quarantine period. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 8(4), pp. 697-712.

Наукові статті й інші публікації:

1. *Архінов В.В.* Особливості дослідження аптекарських товарів які постраждали внаслідок надзвичайних ситуацій. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021. № 1(13). С.61-76.

2. *Архінов В.В.* Судова товарознавча експертиза обладнання, яке завозиться в Україну та особливості визначення пошкоджень при транспортуванні. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021. № 2(14). С.81-90.

3. *Архінов В.В.* Особливості дослідження аптекарських товарів які постраждали внаслідок надзвичайних ситуацій. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021. № 2(14) С.47-63.

4. *Архінов В.В.* Судова експертиза кріптовалюти. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021. №3(15) С.63-80.

5. *Архіпов В.В., Артюх Т.М.* Сучасні проблеми судової експертизи по визначенню вартості цінних паперів *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління.* 2021. № 4(16) С.47-56.

6. *Архіпов В.В., Артюх Т.М., Ягелюк С.В.* Електроенергія як специфічний товар у судовій товарознавчій експертизі. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління.* 2021. № 5(17) С.111-124.

7. *Бутнік-Сіверський О.Б., Андрощук Г.О.* Цифрова економіка – оподаткування електронних послуг: зарубіжний досвід та стан в Україні. *Питання інтелектуальної власності:* зб. наук. праць за ред. к.е.н. Г. О. Андрощука; НДІ ІВ НАПрН України. Випуск 18. Київ, 2021. С.8 – 24.

8. *Бутнік-Сіверський О. Б.* Судово-правові та економічні механізми охорони права на об'єкти інтелектуальної власності в Україні: проблеми і перспективи. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 2 (14). С. 84-89.

9. *Бутнік-Сіверський О.Б., Дорошко Г.К.* Методологія трансферу технологій в сфері інтелектуальної власності: економіко-правова природа походження та визначення окремих термінів. *Теорія і практика інтелектуальної власності.* Київ, 2021. № 2 - С.75-89.

10. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Судово - економічна експертиза та електронний обіг документів у кримінальному процесі. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 2 (14). С. 90 – 98.

11. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Економіко - правові проблеми документообігу економічної експертизи в аспекті збору за одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 6 (18). С. 56 – 61.

12. *Голікова О.В., Заїкіна Т.В.* Особливості дослідження систем обміну миттєвими повідомленнями (месенджеру) «telegram». *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 6 (18). С. 96-102.

13. *Жукова І.В., Романенко Є.О.,* В Україні посилили покарання за порушення правил пожежної безпеки. *Věda a perspektivy.* № 1(1) 2021. С. 8-16.

14. *Коваленко В.В.* Рецензія на монографію кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри конституційного права інституту права київського національного університету імені Тараса Шевченка Сінкевич Олени Василівни «Функції конституційного права як галузі права України» *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 1(13). С. 214-216.

15. *Кривоношко Г.Є.* Проблемні питання визначення рефайлінгу як однієї із складових кіберзлочину в країні під час виконання судових експертиз (експертних досліджень). *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 3 (15). С. 80-86.

16. *Кривоношко Г.Є., Заїкіна Т.В.* Значення даних опитувальних аркушів під час виконання експертних досліджень та проведення розрахунків трудомісткості створення програмних продуктів на основі моделі СОСОМО II. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. № 5 (17). С. 96-102.

17. *Тимоцик Л. П.* Оцінка майна територіальної громади: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. *Modern Economics.* 2021. № 25(2021). С. 148-152. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-23).

18. Тимощик Л.П. Практика оцінювання збитків унаслідок неправомірного використання об'єктів інтелектуальної власності. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021 № 1(13). С. 35-51.

19. Тимощик Л. П. Методичне забезпечення та практика оцінювання збитків у результаті порушення прав інтелектуальної власності. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021 № 2(14). С. 40-57.

20. Тимощик Л. П. Методика та практика оцінювання матеріальної шкоди у результаті порушення прав інтелектуальної власності за методом прямої капіталізації доходу. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021 № 3(15). С. 41-62.

21. Тимощик Л.П. Практичні підходи до вдосконалення оцінки майна територіальних громад. *Modern Economics*. 2021. № 26(2021). С. 147-151.

22. Тимощик Л.П. Пріоритетні напрями діяльності органів місцевого самоврядування в контексті підвищення ефективності оцінки майна територіальних громад. *Modern Economics*. 2021. № 27(2021). С. 203-207.

23. Тимощик Л.П. Системний підхід в оцінці державної власності. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 140-146.

24. Тимощик Л.П. Розширення джерельної бази місцевих бюджетів: національний та іноземний досвід. *Modern Economics*. 2021. № 29(2021). С. 182-187.

25. Тимощик Л.П. Теоретичні основи визначення ринкової вартості об'єктів інтелектуальної власності судовій експертизі. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021 №4(16). С.11-24.

26. Томачинський С.М. Алгоритм вирішення окремих задач судових експертиз в сфері інтелектуальної власності, які стосуються оптично активних сполук. *Експерт: парадигми юридичних наук та державного управління*. 2021. №1(13) С. 53-60.

27. Федоренко В.Л. Стратегічні пріоритети розвитку Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України у 2021–2023 роках. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 1(13). С. 11-34.

28. Федоренко В.Л., Бутнік-Сіверський О.Б., Коваленко В.В. Судово-правові та економічні механізми охорони права на об'єкти інтелектуальної власності в Україні: проблеми і перспективи. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 2(14). С. 11-39.

29. Федоренко В.Л. Утвердження основних моделей і легітимних механізмів прийняття конституцій: світовий досвід для України. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 3(15). С. 117-132.

30. Федоренко В.Л. Інститут присяги в конституційному праві. *Право і суспільство*. 2021. № 3. С. 16-24.

31. Федоренко В.Л. Комітети, тимчасові спеціальні та слідчі комісії Верховної Ради України: поняття, функції та повноваження, структура та порядок діяльності. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 9-21

32. Федоренко В.Л., Фоя О.А., Чабанець Т.М. Зображення чи імітація торговельною маркою Державного Герба України та інших гербів: поняття, об'єкти і їх ознаки, питання, стадії експертного дослідження та їх зміст. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 4(16). С. 25-46.

33. Федоренко В.Л., Жукова І.В., Щурба М. Деякі питання гармонізації законодавчої бази ЄС з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. *Наукові інновації та передові технології* (серія «Державне управління», серія «Право» і ін.). 2021. № 2(2). С. 116-124.

34. Федоренко В.Л., Скрипнюк О.В., Фоя О.А., Чабанець Т.М. Питання ідентифікації позначень, що використовуються для індивідуалізації товарів, послуг та учасників цивільного обороту, та які є об'єктами порівняння при проведенні експертного дослідження торговельних марок. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 5(17). С. 67-95.

35. Федоренко В.Л. Внесення змін до Конституції в Україні та за кордоном: поняття, моделі, суб'єкти, процедури. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 32-40.

36. Федоренко В.Л. Перехідні положення Конституції України: призначення, сутність і зміст. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2021. № 6. Том 32 (71). С. 10-23.

37. Федоренко В.Л., Фоя О.А., Чабанець Т.М. Дослідження фонетичної схожості торговельних марок при проведенні судової експертизи з питань інтелектуальної власності. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2021. № 6 (18). С. 11-27.

38. Скрипнюк О.В., Шемшученко Ю.С. Незалежність України 1991 року: ретроспектива факторів проголошення та початкового етапу суверенізації держави. *Правова держава*. Вип. 32. Київ: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2021.

Матеріали доповідей і виступів на конференціях, круглих столах, методологічних семінарах:

1. Адлер О.Г., Томачинський С.М. Проблемні питання стандартизації термінів судової експертизи в галузі інтелектуальної власності. *Теорія, історія та методологія організації та проведення судових експертиз об'єктів інтелектуальної власності («Крайнівські читання»): Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 12-15.*

2. Андросук Г.О. Глобальні стандарти етики штучного інтелекту. *Теорія, історія та методологія організації та проведення судових експертиз об'єктів інтелектуальної власності: Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 16-26.*

3. Архіпов В.В., Артюх Т.М. Послуга як об'єкт судово-товарознавчої експертизи. *Роль і перспективи розвитку товарознавчих та економічних експертиз у державному і приватному секторах: Матер. I Міжнар. наук.-практичної конф., (м. Одеса, 28 травня 2021 року). Одеса: ОНДІСЕ, 2021. С.12-18.*

4. Бутнік-Сіверський О. Б. Інноваційна властивість трансферу технологій. *Комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності та розвиток її організаційних форм: Матер. IV всеукр. наук.-практ. конф.-семін.*

м. Київ, 21 травня 2021р., Київ: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2021. С.63-73.

5. *Бутнік-Сіверський О. Б.* Роль інтелектуальної власності у забезпеченні обороноздатності держави. *Інтелектуальна власність як складова системи забезпечення національної безпеки. Секція 6:* Матер. III міжнар. наук.-практ. конфер. м. Київ, 18 березня 2021р., Київ: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2021. С.44-78.

6. *Бутнік-Сіверський О. Б.* Цільова спрямованість судової економічної експертизи майнових прав інтелектуальної власності (теоретичний аспект). *Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайнівські читання»):* Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (23 грудня 2021 р. м. Київ); за ред. проф. В.Л. Федоренка / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. С.119-131.

7. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Проблеми та перспективи цифрового документообігу в економічній експертизі. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики:* Матер. міжнар. наук.-практ. конф.-полілогу (15—16 квітня 2021 року м. Харків). Харків : Право, 2021. С.122-123.

8. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Актуальність електронного документообігу в економічній експертизі та проблеми застосування. *Електронні документи як об'єкти дослідження в економічній експертизі: сьогодення і перспективи:* Матер. міжнарод. кругл. столу (м. Дніпро, 14 травня 2021 р.) / за ред. Коваленко О.В., Лисенко А.М., Кушакова Н.О., Кожельцева О.Л., Ількова Н.В. Дніпро: Дніпро НДІСЕ 2021. С. 5 – 7.

9. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Проблеми та перспективи документообігу економічної експертизи в питанні збору за одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням. *Актуальні питання судової експертології, криміналістики та кримінального процесу:* Матер. III Міжнародної науково-практичної конференції. м. Київ, 15 грудня 2021р., Київ: Київський науково-дослідний інститут судових експертиз, 2021. С.69-71.

10. *Віхляєв О.К., Германюк І.В.* Проблеми документообігу економічної експертизи в аспекті збору за одноразовим (спеціальним) добровільним декларуванням. *Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайнівські читання»):* Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (23 грудня 2021 р. м. Київ); за ред. проф. В. Л. Федоренка / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. С.132-136.

11. *Голікова О.В., Заїкіна Т.В.* Щодо дослідження даних користувача/власника мобільного телефону у частині, що стосується номеру оператора та даних WhatsApp. *Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайнівські читання»):* Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (23 грудня 2021 р. м. Київ); за ред. проф. В. Л. Федоренка / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. С.159–162.

12. *Жукова І.В., Романенко Є.О.* В Україні може нарешті з'явитися територіальна оборона. *Сучасні аспекти модернізації науки в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку:* 2021 рік: Матер. VI міжнарод. наук.-практ. конф.,

07 лютого Київ; м. Варшава (Польща) 2021 р.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2021. С. 104-114.

13. *Ковальова Н.М.* Особливості визначення спорідненості товарів і послуг під час проведення судової експертизи. *Судова експертиза комерційних (фірмових) найменувань і торгівельних марок («Крайнівські читання»)* : Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 96-102.

14. *Скрипнюк О.В.* Конституція України: реалії та стратегія оновлення/ Тези конференції, присвячені 25-річчю Конституції України. Київ, 2021.

15. *Томачинський С.М.* Підходи, аргументація і рішення патентних відомств та судів США і Австралії на прикладі розгляду заявки рст/ib2019/057809. *Судова експертиза у сфері технічної творчості (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин («Крайнівські читання»)*: Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 80-84.

16. *Тимоцик Л.П.* Підходи до визначення розміру роялті. *Економічні дослідження, пов'язані з об'єктами інтелектуальної власності («Крайнівські читання»)*: Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (23 грудня 2021 р. м. Київ); за ред. проф. В. Л. Федоренка / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту.м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 142-151.

17. *Тимоцик Л.П.* Щодо доповнення переліку експертних спеціальностей в судовій економічній експертизі. *Роль і перспективи розвитку товарознавчих та економічних експертиз у державному і приватному секторах* : Матер. I Міжнар. наук.-практичної конф., (м. Одеса, 28 травня 2021 року). Одеса: ОНДІСЕ, 2021. С. 202–209.

18. *Федоренко В.Л., Дідоборщ В.А., Голікова О.В.* Використання інформації з електронних цифрових носіїв при проведенні судово-економічних експертиз, пов'язаних з податком на додану вартість: законодавчі та методичні аспекти. *Електронні документи як об'єкти дослідження в економічній експертизі: сьогодні і перспективи*: Матер. Міжнар. кругл. столу (м. Дніпро, 14 травня 2021 р.) / за ред. Коваленко О.В., Лисенко А.М., Кушакова Н.О., Кожельцева О.Л., Ількова Н.В. Дніпро: ДніпроНДІСЕ 2021 С. 36 -39

19. *Федоренко В.Л., Ковальова Н.М.* Дуалістична природа етикетки як об'єкту судової експертизи з питань інтелектуальної власності: методичні та практичні аспекти. *Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: реалії та перспективи*: Матер. Міжнар. наук.-практичної конф. (м. Львів, 19 лютого 2021 р.). За заг. ред. О. П. Куманської-Нор; уклад. Хомич Н.П., Струк І.О., Калініченко М.М., Тарасенко Л.Л. Львів: ЛНДІСЕ, 2021. С. 109-114.

20. *Федоренко В.Л.* Інститут присяги у конституційному державотворенні та правотворенні України. Наукові засади державотворення і правотворення: історія, сучасність і перспективи. Матеріали міжнар. науково-практичної конференції (Київ, 19 серпня 2021 р.) До 30-річчя незалежності України. За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2021. С. 96-102.

21. *Fedorenko W.* Zapobieganie popełnienia plagiatu w czasopismach prawniczych: doświadczenie Ukrainy. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан,*

проблеми, тенденції розвитку: Матеріали X Міжнародної наук.-практ. конференції, м. Київ; Варна, 07 червня 2021 р. / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Варна: ФОП КАНДИБА Т.П., 2021. С. 67-69.

22. Федоренко В.Л., Фоя О.А., Чабанець Т.М. Зображення чи імітація торговельною маркою Державного Герба України як об'єкт судової експертизи з питань інтелектуальної власності. *Актуальні питання та перспективи розвитку судової експертизи та криміналістики*: матеріали Міжнар. науково-практ. конфер. (м. Одеса, 3 вересня 2021 р.). Відп. ред. А. І. Черемнова. Одеса: Видавн. дім «Гельветика», 2021. С. 326-331.

23. Федоренко В.Л. Концепція легітимного перегляду конституцій проф. Ю. Гачека. *Актуальні проблеми правової науки: матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу* (м. Запоріжжя, 1-2 жовтня 2021 р.). За заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 234-237.

24. Федоренко В.Л., Коваленко В.В., Чабанець Т.М. Сильні і слабкі елементи словесних позначень при експертному дослідженні торговельних марок (знаків для товарів і послуг). *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; Валлетта, 07 жовтня 2021 р. За ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Валлетта: ГО «ВАДНД», 2021. С. 96-101.

25. Федоренко В.Л. Дослідження С.О. Петрова «Книги кириличного друку XVIII ст.» (Київ, 1956 р.) як джерело для атрибуції київських кирилических стародруків, виданих цивільним шрифтом. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: Матеріали XV-ої Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; м. Роттердам, 07 листопада 2021 р. За ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. Київ; Валлетта: ГО «ВАДНД», 2021. С. 108-112.

26. Федоренко В.Л., Скрипнюк О.В. «Енциклопедія інтелектуальної власності» Петра Крайнева та перспективи підготовки нової Енциклопедії судової експертизи з питань інтелектуальної власності. *Проблеми теорії та практики судової експертизи з питань інтелектуальної власності («Крайневські читання»)*: Матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (23 грудня 2021 р. м. Київ); за ред. проф. В. Л. Федоренка / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін`юсту. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 6-11

27. Холодова О.Ю., Архіпов В.В. Маркетингове дослідження ринку в призмі питань застосування експертами методичних підходів. *Теорія, історія та методологія організації та проведення судових експертиз об'єктів інтелектуальної власності («Крайневські читання»)*: Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 40-43.

28. Фоя О.А., Чабанець Т.М. Точка зору експертів при проведенні експертизи з питань чи є позначення таким, що може ввести в оману щодо особи, яка виробляє товар або надає послугу. *Судова експертиза комерційних (фірмових) найменувань і торгівельних марок*: Матер. V міжнарод. наук.-практ. конф., 23 грудня 2021 р.; м. Київ 2021р.: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 109-111.

Дисертації, захищені працівниками Центру у 2021 році:

У 2021 року захист дисертацій працівниками Центру не здійснювався.

Участь у роботі редколегій, наукових рад і програмних рад правових часописів.

директор Центру **Федоренко В.Л.** є членом наукових рад і програмних рад наступних українських і закордонних правових часописів, таких як:

- Вісник Одеського науково-дослідного інституту судової експертизи (м. Одеса);
- Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Юридичні науки» (м. Київ);
- Вісник Луганського університету внутрішніх справ ім. генерала О.Е. Дідоренка (м. Северодонецьк);
- «Krytyka prawa. Niezależne studia nad prawem» (Warszawa) (Польща) (видання *Scopus*);
- «Humanistyczne Zeszyty Naukowe Prawa Człowieka [HZN PCz]» (Katowice-Kelce) (Польща) і ін.

Директор Центру **Федоренко В.Л.**, а також **Адлер О.Г.**, **Тимошик Л.П.**, **Коваленко В.В.**, **Скрипнюк О.В.** і **Жукова І.В.**, є членами редколегії наукового електронного видання «*Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*».